Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0075

Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika 2026.

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. ožujka 2026. o Europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika 2026. (2025/2214(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 121., 126. i 136.,

– uzimajući u obzir Protokol br. 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-a o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir Protokol br. 2 UEU-a i UFEU-a o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti,

– uzimajući u obzir Pariški sporazum postignut 12. prosinca 2015. na Konferenciji stranaka Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama i UN-ove ciljeve održivog razvoja,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”)[1],

– uzimajući u obzir Protokol br. 12 UEU-a i UFEU-a o postupku u slučaju prekomjernog deficita,

– uzimajući u obzir Ugovor o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih

[1] SL L 243, 9.7.2021., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.

politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97[2],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2024/1264 od 29. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita[3],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća (EU) 2024/1265 od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica[4],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora u europodručju[5],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1174/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o provedbenim mjerama za ispravljanje prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u europodručju[6],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[7],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost[8],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrta proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju[9],

---

2 SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
3 SL L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj.
4 SL L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.
5 SL L 306, 23.11.2011., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1173/oj.
6 SL L 306, 23.11.2011., str. 8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj.
7 SL L 306, 23.11.2011., str. 25., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
8 SL L 140, 27.5.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/472/oj.
9 SL L 140, 27.5.2013., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/473/oj.

– uzimajući u obzir Komisijinu proljetnu gospodarsku prognozu za 2025. od 19. svibnja 2025.,

– uzimajući u obzir Komisijinu jesensku gospodarsku prognozu za 2025. od 17. studenoga 2025.,

– uzimajući u obzir Komisijin jesenski paket europskog semestra za 2026. od 25. studenoga 2025.,

– uzimajući u obzir Komisijino Izvješće o održivosti duga za 2024. od 17. ožujka 2025.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. ožujka 2025. naslovljenu „Primjena povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu” (C(2025)2000),

– uzimajući u obzir godišnje izvješće Europskog fiskalnog odbora za 2025. objavljeno 22. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti” (Draghijevo izvješće),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 19. ožujka 2025. naslovljenu „Bijela knjiga o budućnosti europske obrane” (JOIN(2025)0120),

– uzimajući u obzir izvješće Zajedničkog istraživačkog centra naslovljeno „Mjerenje održive i uključive dobrobiti: višedimenzionalni pregled”, objavljeno 28. siječnja 2025.,

– uzimajući u obzir Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava od 13. prosinca 2017.,

– uzimajući u obzir Izjavu iz La Hulpea o budućnosti europskog stupa socijalnih prava od 16. travnja 2024.,

– uzimajući u obzir Socijalnu obvezu iz Porta od 7. svibnja 2021. koju su preuzeli Vijeće, Komisija, Parlament i socijalni partneri,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za proračune,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A10-0036/2026),

A. budući da europski semestar ima ključnu ulogu u koordiniranju i usklađivanju ekonomskih i proračunskih politika u državama članicama s ciljem zaštite makroekonomske stabilnosti ekonomske i

monetarne unije i postizanja društveno pravednog prelaska na održivo gospodarstvo;

B. budući da će preporuke u okviru europskog semestra 2026. imati ključnu ulogu u izradi planova za nacionalno i regionalno partnerstvo koje države članice trebaju pripremiti;

C. budući da preporuke za pojedinačne zemlje u okviru europskog semestra redovito uključuju smanjenje socijalnih rashoda, dok tek rubno spominju povećanje prihoda;

D. budući da gospodarski izgledi ostaju neizvjesni u prvom redu zbog ruske invazije na Ukrajinu i neizvjesnosti koja proizlazi iz protekcionističkih politika, carina i trgovinskih napetosti, što negativno utječe na gospodarstvo;

E. budući da se u Komisijinoj jesenskoj gospodarskoj prognozi za 2025. predviđa da će rast BDP-a u EU-u biti blizu moguće razine rasta, uz punu zaposlenost i inflaciju blizu ciljne razine iako je inflacija u nekim državama članicama i dalje visoka;

F. budući da Komisija za EU u cjelini predviđa rast od 1,4 % do 1,5 % između 2025. i 2027., dok se u europodručju očekuje sporija dinamika (od 1,2 % do 1,4 %); budući da se očekuje da će se potencijalni rast u EU-u smanjiti s približno 1,5 % 2024. na 1,3 % 2027. (u europodručju s 1,4 % na 1,2 %), uglavnom zbog nepovoljnih demografskih trendova;

G. budući da EU ima goleme potrebe za ulaganjima, među ostalim za dodatnim godišnjim ulaganjima u iznosu od 800 milijardi EUR koja se u Draghijevu izvješću navode kao nužna za poticanje konkurentnosti i produktivnosti Europe, uključujući 450 milijardi EUR samo za energetsku tranziciju, od čega bi prema Institutu Rousseau 260 milijardi EUR trebalo doći iz javnog sektora; budući da je potrebno još 800 milijardi EUR dodatnih ulaganja za rashode za obranu u okviru plana ReArm Europe / Readiness 2030; budući da za postizanje tih ciljeva ulaganja nedostaju odgovarajuća nova vlastita sredstva, zbog čega Unija nema fiskalni kapacitet potreban za njihovo postizanje; budući da se te potrebe ne mogu zadovoljiti samo javnim financiranjem;

H. budući da se EU suočava s velikim izazovima, od stalnih prijetnji na njegovim istočnim granicama povezanih s ruskom ratnom agresijom na Ukrajinu do geopolitičke nestabilnosti i trgovinske nesigurnosti, uz postojane dugogodišnje izazove kao što su zelena i digitalna tranzicija;

I. budući da se UFEU-om utvrđuju referentne vrijednosti do 3 % za državni deficit i 60 % za udio duga u BDP-u; budući da su ukupni deficit EU-a i udio duga opće države u BDP-u i dalje iznad referentnih vrijednosti; budući da ni ukupni deficit ni udio državnog

duga u BDP-u nisu ujednačeni u EU-u, uz znatne razlike u državama članicama;

J. budući da Vijeće, otkad je 2011. uspostavljen postupak u slučaju prekomjerne makroekonomske neravnoteže, niti jednom nije pokrenulo taj postupak;

K. budući da se aktualna Komisija obvezala da će biti „Komisija za ulaganja” i da se oslanja na potporu Parlamenta, kao suzakonodavca, da poduzme bitne mjere za povećanje ulaganja EU-a na razinu koja odgovara potrebama zelene i digitalne tranzicije; budući da Komisija tek treba ponuditi odgovarajući odgovor na goleme potrebe Unije za ulaganjima, posebno s obzirom na to da će Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF) završiti krajem 2026.;

L. budući da su prethodne krize, uključujući pandemiju bolesti COVID-19, pokazale da zajednički i koordinirani europski odgovor jača Uniju; budući da u konkurentnom geoekonomskom okruženju Europa može zaštititi svoje interese i vrijednosti samo jedinstvom, naglašavajući potrebu za čvrstim okvirom makroekonomske politike i još većom koordinacijom gospodarskih i socijalnih politika u okviru europskog semestra;

Gospodarski izgledi za EU

1. konstatira da se tijekom posljednjih pet godina EU suočio s velikim izazovima, uključujući izbijanje pandemije bolesti COVID-19 i ruski protuzakoniti i neopravdani rat protiv Ukrajine, koji su imali velike gospodarske posljedice; prima na znanje brzinu i učinak inicijativa i instrumenata na razini EU-a za pružanje odgovora na gospodarske i društvene posljedice vanjskih šokova, posebno Mehanizma za oporavak i otpornost i Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE);

2. primjećuje da se u Komisijinoj jesenskoj gospodarskoj prognozi za 2025., koja je objavljena 17. studenoga 2025., predviđa da će se BDP EU-a 2025. povećati za 1,4 % u odnosu na 2024. i za 1,4 % 2026.; primjećuje da na temelju te prognoze EU i dalje zaostaje za Sjedinjenim Američkim Državama i Kinom u pogledu očekivanog rasta; ističe da su europodručje i EU, unatoč znatnim izazovima, pokazali otpornost;

3. napominje da će se potencijalni rast, koji označava stopu rasta koju gospodarstvo može održati bez prekomjerne inflacije, smanjiti s 1,5 % 2024. na 1,3 % 2027. u EU-u, odnosno s 1,4 % na 1,2 % u europodručju, s obzirom na usporavanje rasta radno sposobnog stanovništva; smatra da su te potencijalne razine rasta preniske da bi se svladali izazovi koji čekaju europsko gospodarstvo u nadolazećim godinama;

4. napominje da se u Komisijinoj jesenskoj gospodarskoj prognozi za 2025. predviđa da će se ukupni deficit europodručja povećati s 3,1 % BDP-a 2024. na 3,2 % BDP-a u 2025.; napominje da se na temelju aktualnih politika 2026. očekuje porast deficita na 3,3 % BDP-a;

5. napominje da će 2027. godine 12 država članica imati deficite koji premašuju 3 % BDP-a te da se postupci u slučaju prekomjernog deficita primjenjuju na 10 država članica;

6. napominje da se očekuje da će omjer bruto duga opće države i BDP-a u Uniji 2025. dosegnuti 82,8 % te da se procjenjuje da će 2026. porasti na 83,8 % te 2027. na 84,5 %, što je iznad referentne vrijednosti od 60 % utvrđene u Ugovorima za države članice; napominje da se predviđa da će dug opće države 2026. u europodručju porasti na 89,8 % te 2027. na 90,4 %; napominje da se razine duga znatno razlikuju među državama članicama;

7. poziva države članice da provode razborite fiskalne politike kako bi se zaštitila održivost javnog duga;

8. podsjeća da ekstremni vremenski uvjeti znatno utječu na javne financije; svjestan je da će se učinak i učestalost ekstremnih vremenskih uvjeta u nadolazećim godinama samo povećavati;

9. pozdravlja činjenicu da se nakon najviše razine od 10,6 % u listopadu 2022. inflacija u europodručju spustila na ciljanu razinu Europske središnje banke; međutim, napominje da je inflacija u državama članicama i dalje na različitim razinama, s višim razinama u nekim državama članicama, uključujući one s energetski intenzivnim industrijama; napominje da su i temeljna inflacija i inflacijska očekivanja i dalje iznad ciljane razine; ističe kontinuirani učinak inflacije cijena hrane i energije na europska kućanstva; napominje da inflacija neravnomjerno utječe na dohodovne skupine, pri čemu su najteže pogođena kućanstva s niskim prihodima;

10. izražava zabrinutost zbog toga što će nedovoljna privatna i javna ulaganja vjerojatno biti prepreka održivom rastu i konkurentnosti u Europi te spriječiti Uniju u ispunjavanju zajedničkih prioriteta navedenih u strateškom programu EU-a za razdoblje 2024. – 2029.; naglašava da države članice moraju pojačati napore za uklanjanje prepreka i mobilizaciju većih privatnih ulaganja u skladu sa strategijom Komisije za uniju štednje i ulaganja; svjestan je da je politički cilj Komisije pojednostaviti regulatorni okvir i znatno smanjiti administrativno opterećenje kako bi se potaknula privatna ulaganja; ističe da su za povećanje potencijalnog rasta EU-a hitno potrebna ulaganja u područja kao što su istraživanje i razvoj, infrastruktura i inovacije; ustraje u ključnoj ulozi sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira ne samo kako bi se osigurala javna ulaganja, već i kako bi se pomoglo u mobilizaciji privatnih ulaganja te u tom kontekstu naglašava da su financijski instrumenti i

proračunska jamstva snažni i učinkoviti alati za postizanje ključnih političkih ciljeva EU-a te financijski instrumenti spremni za korištenje na razini Unije;

11. napominje da se u Komisijinom europskom makroekonomskom izvješću potvrđuje da je cjenovna pristupačnost stanovanja makroekonomsko i socijalno pitanje, posebno zbog nametanja potencijalnih ograničenja za mobilnost radne snage i dugoročnog slabljenja rasta produktivnosti;

12. ističe da je za tehnološku transformaciju EU-a i osiguravanje otpornih lanaca opskrbe, uz istodobno očuvanje konkurentnih i nenarušenih tržišta, neophodna dosljedna i ciljana industrijska politika;

13. konstatira da je stopa zaposlenosti u Uniji u prosjeku dosegnula rekordno visoku razinu, što je pokazatelj dinamičnog tržišta rada u većini država članica; naglašava uključivanje okvira socijalne konvergencije u europski semestar; ističe da se model strukovnog obrazovanja i osposobljavanja pokazao uspješnim u državama članicama koje su se za njega odlučile; žali zbog činjenice da među državama članicama postoje velike razlike u stopama nezaposlenosti, posebno kad je riječ o mladima;

14. ponavlja važnost očuvanja jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu i poziva države članice da poduzmu mjere za produbljivanje jedinstvenog tržišta uklanjanjem unutarnjih prepreka;

Primjena revidiranog okvira gospodarskog upravljanja EU-a

15. podsjeća da je svrha reforme okvira gospodarskog upravljanja učiniti ga jednostavnijim, transparentnijim i učinkovitijim, povećati nacionalnu odgovornost te poboljšati provedbu i njegovu sposobnost prilagodbe heterogenosti fiskalnih pozicija, javnog duga i gospodarskih izazova te pomoći u rješavanju srednjoročnih i dugoročnih izazova s kojima se EU i njegove države članice suočavaju, uključujući promicanjem protucikličkih fiskalnih politika;

16. ističe da je prema reformiranom okviru gospodarskog upravljanja rast neto rashoda jedinstveni operativni pokazatelj za praćenje usklađenosti država članica s relevantnim preporukama Vijeća; ističe da će brojne države članice i dalje imati nedovoljan fiskalni kapacitet za ispunjenje znatnih potreba za ulaganjima; prima na znanje da je nacionalna klauzula o odstupanju već aktivirana za rashode za obranu samo godinu dana nakon stupanja na snagu revidiranih pravila kao kratkoročni odgovor na izvanredne događaje izvan kontrole određene zemlje; ističe da je nacionalna klauzula o odstupanju namijenjena za privremene hitne situacije specifične za pojedinu zemlju i da nije prikladna za dugoročne strukturne potrebe;

17. naglašava da je Komisija proširila svoje diskrecijske ovlasti kao dio reformiranog okvira gospodarskog upravljanja, posebno procesom na kojem se temelje srednjoročni fiskalno-strukturni planovi; prima na znanje zaključak Europskog fiskalnog odbora da je Komisija koristila određenu diskreciju u slučaju odgode ili odluke o nepokretanju postupaka u slučaju prekomjernog deficita; naglašava da je ujednačena primjena fiskalnih pravila EU-a presudna da bi se održala vjerodostojnost okvira gospodarskog upravljanja, osiguralo jednako postupanje prema državama članicama te podržao dosljedan i istinski europski pristup;

18. prima na znanje ciljane izmjene okvira gospodarskog upravljanja EU-a koje je Komisija objavila 2. listopada 2025. radi osiguravanja dosljednosti nakon najnovijeg ažuriranja okvira gospodarskog upravljanja;

19. sa zabrinutošću prima na znanje zaključke Europskog fiskalnog odbora da otprilike polovina neovisnih fiskalnih institucija nije službeno sudjelovala u pripremi srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova; smatra da bi veće sudjelovanje neovisnih fiskalnih institucija povećalo transparentnost i vanjski nadzor u ključnom trenutku tranzicije;

Smjer fiskalne politike

20. ističe da su posljednjih godina javna ulaganja znatno porasla, pri čemu je za otprilike polovinu povećanja od 2019. do 2025. zaslužno financiranje EU-a, prvenstveno u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost; napominje da se nastavak tih koristi očekuje i nakon 2026., uz važne učinke prelijevanja među državama članicama, te da bi dugoročni učinak strukturnih reformi mogao povećati potencijalne rezultate europodručja za do 1,3 % BDP-a u razdoblju od 2020. do 2033. u usporedbi sa scenarijem bez Mehanizma za oporavak i otpornost; izražava zabrinutost zbog činjenice da Mehanizam za oporavak i otpornost istječe 2026. te zbog učinka koji bi to moglo imati na opći smjer fiskalne politike EU-a; potiče države članice da do kolovoza 2026. dovrše provedbu svojih planova za oporavak i otpornost; podsjeća da se dužnički instrumenti izdani za financiranje Mehanizma za oporavak i otpornost moraju otplatiti do 2058., i to na način kojim se jamči stabilno i predvidljivo smanjenje obveza;

21. prima na znanje preporuku Komisije da bi opći smjer fiskalne politike država članica 2026., unatoč znatnim razlikama među državama članicama, trebao ostati uglavnom neutralan;

22. naglašava da su javni prihodi i javni rashodi neophodni za osiguravanje održivosti nacionalnih proračuna; podsjeća na preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja od 17. veljače 2026. u kojoj se poziva na smanjenje poreznih jazova poboljšanjem porezne discipline, uključujući rješavanjem problema izbjegavanja

plaćanja poreza i utaje poreza, te na borbu protiv agresivnog poreznog planiranja; naglašava da slaba provedba u okviru poreznih uprava te u pogledu borbe protiv utaje i izbjegavanja plaćanja poreza ugrožava fiskalnu održivost i doprinosi makroekonomskim neravnotežama;

23. prima na znanje promjenu programske politike Komisije u aktualnom ciklusu europskog semestra, u kojem se smjernice za paket semestra temelje na Kompasu konkurentnosti umjesto na godišnjem pregledu održivog rasta; ističe da se tom promjenom jača usmjerenost okvira semestra; ističe važnost kontinuiteta u pogledu preporuka za pojedine zemlje, koje su osmišljene kao višegodišnje i dugoročne reformske obveze, te u pogledu napora država članica da ostvare dugoročne ciljeve; poziva Komisiju da osigura sveobuhvatnu viziju europske konkurentnosti te da se dugoročni tranzicijski prioriteti u uzastopnim ciklusima semestra nastave dosljedno i koherentno odražavati u preporukama za pojedine zemlje;

Preporuke za pojedine zemlje

24. napominje da preporuke za pojedine zemlje sadržavaju preporuku o fiskalnoj politici za svaku državu članicu, uključujući o fiskalno-strukturnim reformama ako su potrebne; prima na znanje da je Komisija predana tome da europski semestar koristi za promicanje konkurentnosti, stabilnosti, gospodarskog rasta, održivosti i socijalne pravednosti te da u europski semestar integrira UN-ove ciljeve održivog razvoja i europski stup socijalnih prava; ističe da je europski semestar ključni alat za koordinaciju dobrih makroekonomskih i proračunskih politika u državama članicama, čime se štiti makroekonomska stabilnost ekonomske i monetarne unije; ističe važnost preporuka za pojedinu zemlju kao temelja koordinacije europske gospodarske politike; podsjeća da su preporuke za pojedinu zemlju političke mjere koje su također sastavni dio srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova, nacionalnih planova za oporavak i otpornost te najavljenih prijedloga planova za nacionalno i regionalno partnerstvo;

25. podsjeća na ulogu preporuka za pojedine zemlje u koordinaciji prioriteta EU-a; primjećuje nedostatak napretka u pogledu djelotvorne provedbe preporuka za pojedine zemlje; napominje da od 2019. do 2023. u 25,1 % preporuka za pojedine zemlje nije zabilježen nikakav napredak ili je on bio ograničen; poziva Komisiju da preispita način na koji se preporuke za pojedine zemlje izrađuju i prate, posebno u pogledu njihove buduće uloge u pristupu sredstvima EU-a; podsjeća na svoj zahtjev da preporuka za pojedine zemlje bude manje, ali da budu usmjerenije;

26. prima na znanje ambiciju Komisije da u preporukama za pojedine zemlje dodatno uzima u obzir mjere koje su ključne za uniju štednje i

ulaganja, kako je najavljeno u njezinoj komunikaciji od 19. ožujka 2025.[10];

27. prima na znanje da će u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru preporuke za pojedine zemlje imati veću ulogu u pogledu usmjeravanja ulaganja i reformi na nacionalnoj i regionalnoj razini; smatra da bi se odabir reformi i ulaganja trebao temeljiti na njihovoj učinkovitosti u rješavanju relevantnih preporuka za pojedine zemlje s ciljem postizanja pravedne tranzicije prema zelenom i konkurentnom europskom gospodarstvu; ističe da taj proces mora pratiti stroži demokratski nadzor i veća odgovornost država članica;

28. naglašava sve veću važnost preporuka za pojedine zemlje članicama povezanih s planovima za nacionalno i regionalno partnerstvo; skreće pozornost na činjenicu da trenutačno ne postoji transparentna ili sljediva metodologija za izradu i odabir preporuka za pojedinu zemlju niti je jasno zašto se neke donose, a druge ne, što izaziva zabrinutost u pogledu preuzimanja odgovornosti i jednakog postupanja prema državama članicama; poziva Komisiju da pojasni postupke na kojima se temelje i kriterije odabira; ističe da svako opće povećanje diskrecijskih ovlasti Komisije mora biti popraćeno odgovarajućim *ex post* mehanizmima odgovornosti i znatnim poboljšanjem protoka informacija prema Parlamentu;

29. primjećuje da su preporuke za pojedine zemlje za 2025. bile više usmjerene na konkurentnost i pojednostavnjenje, u skladu s prioritetima utvrđenima u Kompasu konkurentnosti, dok je istodobno bila naglašena potreba za poticanjem znanstvene izvrsnosti, istraživanja i inovacija te tehnološkog razvoja kao ključnih pokretača dugoročne produktivnosti i otpornosti; naglašava da je manji broj preporuka za pojedine zemlje posvećen socijalnim i klimatskim politikama; prima na znanje da preporuke za pojedinu zemlju za neke države članice uključuju preporuku za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva;

30. napominje da Komisija smatra da je preporuka za europodručje prije svega alat za usmjeravanje rasprava Euroskupine; međutim, poziva Komisiju da poduzme daljnje mjere u vezi s preporukama za europodručje, među ostalim da ih uzme u obzir pri izradi preporuka za pojedine zemlje; žali zbog toga što Komisija 2025. nije objavila pregled provedbe preporuka za europodručje, kao što je to činila u okviru izvješća o europodručju; konstatira da u preporukama za pojedine zemlje 2025. nije bilo izravnih preporuka koje se odnose na klimatske promjene;

Rješavanje problema nedostatka ulaganja

---

[10] Komunikacija Komisije od 19. ožujka 2025. naslovljena „Unija za štednju i ulaganja – Strategija za povećanje bogatstva građana i gospodarske konkurentnosti EU-a” (COM(2025)0124).

31. podsjeća da je u Draghijevu izvješću jasno ukazano na potrebu za povećanjem javnih i privatnih ulaganja i provedbom ambicioznih reformi kako bi se potaknula konkurentnost EU-a; poziva Komisiju i države članice da predstave strategiju za zadovoljavanje potreba za ulaganjima nakon 2026.;

32. smatra da bi okvir gospodarskog upravljanja EU-a prema potrebi trebalo dopuniti instrumentima i alatima na razini EU-a kako bi se troškovi za porezne obveznike EU-a sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi se maksimalno povećala učinkovitost u pružanju europskih javnih dobara te kako bi se odgovorilo na krize na razini Unije, kao što je aktualna kriza u području sigurnosti i obrane; napominje da bi dužnički vrijednosni papiri EU-a mogli služiti kao referentna vrijednost, čime bi se ojačala integracija financijskih tržišta EU-a; poziva na uvođenje novih vlastitih sredstava za financiranje politika Unije; podržava osnivanje Europskog fonda za konkurentnost i Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi;

33. posjeća na dogovor Europskog vijeća o osiguravanju zajma Ukrajini u iznosu od 90 milijardi EUR za 2026. i 2027., na temelju zaduživanja EU-a na tržištima kapitala uz potporu manevarskog prostora u proračunu EU-a;

34. napominje da promjenjivo geopolitičko okruženje zahtijeva još više jedinstva i solidarnosti među državama članicama, posebno ako se uzmu u obzir sigurnosna pitanja EU-a i njegovih država članica; smatra da je jačanje sigurnosti Europe smanjenjem strateških ovisnosti i dalje ključno za zaštitu dugoročne otpornosti Unije; podržava napore koje Komisija ulaže u postizanje koordiniranijeg pristupa obrani; napominje da se Instrumentom za sigurnosne mjere za Europu (SAFE) uspostavlja kreditni instrument u iznosu od 150 milijardi EUR za potporu ulaganjima država članica u obranu; međutim, žali zbog činjenice da je instrument SAFE utemeljen na članku 122. UFEU-a, čime se ograničava parlamentarni nadzor; pozdravlja činjenicu da pokazatelj neto rashoda isključuje sve nacionalno sufinanciranje programa koje financira EU, čime se državama članicama pruža veći fiskalni prostor za ulaganje u zajedničke prioritete EU-a, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2024/1263[11], doprinosi jačanju sinergija između proračuna EU-a i nacionalnih proračuna te se smanjuje rascjepkanost i povećava ukupna učinkovitost javne potrošnje u nekim područjima, kao što je obrana; naglašava da predanost država članica povećanju potrošnje za obranu ne bi trebala biti nauštrb ostalih zajedničkih prioriteta EU-a;

---

11 Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

35. primjećuje da je 16 država članica aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju za potrošnju za obranu; ističe da se time državama članicama nudi fleksibilnost u pogledu povećanja rashoda za obranu, bez neposredne potrebe za financiranjem takvog povećanja mjerama za smanjenje potrošnje ili povećanje prihoda; napominje da se tom fleksibilnošću državama članicama daje dovoljno vremena za povećanje rashoda za obranu u nacionalnim proračunima; ističe da se djelomičnim sudjelovanjem znatno smanjuju predviđeni dodatni rashodi za obranu, i to sa 650 milijardi EUR na približno 297 – 337 milijardi EUR;

36. upozorava da je potrošnja za obranu po svojoj prirodi neproduktivno ulaganje, koje ne povećava potencijal proizvodnje gospodarstva; smatra da se potrošnja za obranu stoga ne bi trebala dugoročno financirati povećanim izdavanjem dužničkih vrijednosnih papira;

37. naglašava važnost povećanja usklađenosti i suradnje u ulaganjima u obranu u svim državama članicama, posebno u pogledu strateških pospješitelja ili strateških oružanih sustava koji su preskupi za pojedinačne države članice, s obzirom na hitnu potrebu za povećanjem europskog obrambenog sektora i osiguravanjem dugoročne sigurnosti i strateške autonomije;

38. podsjeća da Komisija nikad nije pokrenula postupak u slučaju prekomjerne neravnoteže, unatoč činjenici da neke države članice opetovano bilježe neravnoteže tekućeg računa; napominje da će Komisija ocijeniti postojanje makroekonomskih neravnoteža u sedam država članica odabranih za detaljna preispitivanja na temelju Izvješća o mehanizmu upozoravanja za 2026.;

°

° °

39. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.